

Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder – kommentarer til regelverk

Kommentarer og utdypende forklaringer til forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder.

Gå til innhold

Innledning

Oversikt over endringer

Endringer gjeldende fra 2020

§ 1. Formål

§ 2. Vilkår

§ 3. Beregning av tilskudd

§ 4. Søknad og utbetaling

§ 5. Frist for gjennomføring av tiltak

§ 6. Opplysningsplikt og kontroll

§ 6a. Departementets kontroll med tilskuddsordningen

§ 7. Omgjøring og tilbakebetaling

§ 8. Innkreving av tilbakebetalingsbeløp mv.

§ 9. Administrasjon, dispensasjon og klage

§ 10. Ikrafttredelse

Innledning

Disse kommentarene gjelder for forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder, og tidligere omtalt i rundskriv 2019-45, av 20.12.2019.

Oversikt over endringer

Forskriften, ble fastsatt 24.2.2013 og endret ved forskrifter 3 sep 2014 nr. 1144, 19 des 2014 nr. 1817, 3 okt 2017 nr. 1582, hvor sistnevnte trådte i kraft 1.1.2020.

Endringer gjeldende fra 2020

Forvaltningen av tilskuddsordningen ble overført fra Statsforvalteren til kommunene fra 1.1.2020, jf. forskrift om endring av forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder av 03.10.2017 (endringsforskriften). Statsforvalteren ble klageinstans, og skal også ivareta en koordinerende og støttende funksjon for kommunenes forvaltning.

Fagsystemet Agros i bruk for denne tilskuddsordningen. Søknader, anmodning om utbetaling, rapportering og øvrig kommunikasjon om innvilgede tilskudd sendes etter dette primært elektronisk via Altinn.

Forskrift om endring i forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder, av 05.10.2017

§ 1. Formål

§ 1

Formålet med tilskuddet er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene.

Kilde: Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Tiltak som får tilskudd etter denne forskriften innebærer i stor grad oppføring av faste installasjoner i utmark. Husdyrbeiting og installasjoner i utmark berører også brukergrupper utenom landbruket. Ved planlegging og gjennomføring av tiltak er det viktig med dialog og samhandling med andre brukergrupper som eventuelt blir berørt av tiltaket. Aktuelle brukergrupper kan være organisasjoner og næringsdrivende innenfor landbruk og reindrift, grunneiere, hytteiere, turisme og idrettslag. Se også kommentarene til § 2.

Kommunen må også sikre at tiltak det gis tilskudd til ikke er i strid med annet lovverk, herunder naturmangfoldloven og kulturminneloven.

Der hvor det foreligger relevante godkjente planer (beitebruksplaner, tiltaksplaner mv.) bør tiltakene være i samsvar med planene.

Tiltak for å redusere tap og konflikter knyttet til rovvilt dekkes over s.k. FKT-midler, jfr. forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak av 01.01.13. Denne forskriften forvaltes av Statsforvalteren. Dersom det oppstår tvil om hvorvidt formålet med en søknad primært er innenfor FKT bør dette avklares nærmere med søker og søker bør evt. få veiledning om framgangsmåte for søknad om FKT-midler. Statsforvalteren bes også bidra til å avklare grensegang og praktiske rutiner for koordinering av de to ordningene.

§ 2. Vilkår

§ 2

Tilskudd etter denne forskriften kan gis til lag eller foreninger (beitelag, grunneierlag, radiobjellelag) som er registrert i enhetsregisteret, som driver næringsmessig beitedrift og som iverksetter investeringstiltak og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjekter i beiteområder.

Tilsvarende gjelder for foretak som kan gis produksjonstilskudd etter § 2 i **forskrift 19. desember 2014 nr. 1817** om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket der det grunnet naturgitte eller driftsmessige forhold ikke ligger til rette for samarbeid. Stat, fylke eller kommune kan ikke gis tilskudd med mindre det søkes gjennom lag og forening der også en eller flere tilskuddsberettigede eiendommer er med.

Det kan ikke gis tilskudd til investeringstiltak og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjekter i beiteområder som er leid på en periode mindre enn 10 år.

Tilskudd kan avslås dersom arbeidet med investeringstiltaket er påbegynt før søknaden er behandlet.

Det kan ikke gis nytt tilskudd til samme type investeringstiltak før etter 20 år for hytter og 15 år for faste installasjoner. Dette gjelder ikke for tilskudd til elektronisk overvåkingsutstyr.

Kilde: **Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder** (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Tilskudd gis til beitelag og andre former for organisert samarbeid der det drives næringsmessig beitedrift. Næringsmessig beitedrift vil normalt innebære at dyra går minst 5 uker på utmarksbeite og at mer enn halvparten av medlemmene i lag eller forening har rett til produksjonstilskudd.

Tilskudd kan tilsvarende gis til enkeltforetak som har rett til produksjonstilskudd der hvor det grunnet naturgitte eller driftsmessige forhold ikke ligger til rette for samarbeid. Bakgrunnen for dette er strukturendringene i landbruket.

Foretak som driver næringsmessig beitedrift, men som ikke har rett til produksjonstilskudd, kan ikke gis tilskudd med hjemmel i forskriftens ordinære vilkår. Dersom slik virksomhet bidrar til utnyttelse av beiteområder som ellers ikke ville blitt brukt eller for øvrig bidrar til å oppfylle forskriftens formål kan kommunen vurdere å gi dispensasjon, jf. forskriftens § 9.

Stat, fylke eller kommune kan i henhold til § 2 ikke gis tilskudd, med mindre det gis dispensasjon etter § 9. Det er likevel aktuelt at kommuner tar initiativ til utarbeidelse av beitebruksplaner i samarbeid med næringen og evt. andre brukerinteresser. I de tilfellene kommuner initierer slike prosjekter (planleggings- og tilretteleggingsprosjekter) kan tilskudd evt. søkes og tildeles gjennom de beitelagene som deltar i prosjektet.

Det er en forutsetning for tilskudd til faste installasjoner at det er innhentet tillatelser fra eller avtaler med grunneiere eller andre som har rettigheter i det aktuelle beiteområdet, og som kan tenkes å bli berørt av tiltaket. I områder der tiltaket vil berøre reinbeiteinteresser må det dokumenteres at reinbeitedistriktet har uttalt seg, eller har fått anledning til å uttale seg.

Når det gjelder vilkåret i forskriftens tredje ledd, om langsiktighet ved leie av beiteområder, så kan kommunen vektlegge langsiktighet i leiekontraktene og resterende leieperiode ved prioritering av søknader.

Hva det kan gis tilskudd til

Tilskudd kan gis til investeringer i faste installasjoner og annet utstyr knyttet til beitebruk i utmark samt tidsavgrensede planleggings- og tilretteleggingsprosjekter. Innenfor disse rammene kan tilskudd gis til alle tiltak som fremmer beitebruken i et område.

Ulike typer faste og mobile investeringstiltak kan være (listen er ikke uttømmende):

- Sperregjerder
- Et sperregjerde skal hindre beitedyr i å komme ut av beiteområdet. Sperregjerder kan også tjene til å avgrense beiteområdet mot vei, jernbane, tettbebyggelse og sammenhengende jordbruksområder. Rene inngjerdinger av beitedyr i utmark faller ikke inn under definisjonen av sperregjerde, og tilskudd gis normalt ikke til dette. Heller ikke skal det gis tilskudd til gjerder mellom innmark og utmark som faller inn under Lov om grannegjerde.
- Ferister
- Ferister bør være av godkjent fabrikat eller bygd etter standardtegninger.
- Bruer
- Det kan gis tilskudd til bruer som er dimensjonert for føring av beitedyr. Dersom bruene er kraftigere dimensjonert kan kostnadsoverslag eller tilskuddsandel reduseres tilsvarende.
- Gjeterhytter
- Kostnadsoverslag for gjeterhytter kan omfatte hytter på inntil 20 m² med kvadratmeterpris som tilsvarer gjennomsnittlig kostnad for hytter av enkel standard i det aktuelle området.
- Sanke- og skilleanlegg
- Anlegg/rydding/ utbedring av drifteveier
- Saltsteinsautomater
- Transportprammer
- Elektronisk overvåkingsutstyr (radiobjeller, lammenoder, merkesavlesere, findmysheep, droner mv.)
- Elektronisk gjerde (f.eks. av typen Nofence)

Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter kan være ulike typer prosjekter som retter seg mot organisering og tilrettelegging av utmarksbeitene for god og effektiv beitebruk. Dette kan bl.a. omfatte:

- Planlegging og prosjektering av faste installasjoner
- Ny organisering av beitelag og utmarksbeiteområder
- Prosjektrettet arbeid for stimulering til økt beitebruk og rasjonell utnyttelse av beitene
- Tidsbegrenset utprøving av nytt utstyr som kan bidra til effektiv og god beitebruk
- Utarbeidelse av planer (beitebruksplan, tiltaksplan, beredskapsplan mv.) for utmarksbeite
- Vegetasjonskartlegging

Frister for gjennomføring av tiltak, jf. § 5, gjelder også planleggings- og tilretteleggings-prosjekter.

§ 3. Beregning av tilskudd

§ 3

Det kan gis tilskudd med inntil 50 % av godkjent kostnadsoverslag ved investeringstiltak.

Ved innkjøp av elektronisk overvåkingsutstyr kan det gis tilskudd med inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag. Dette gjelder for inntil 50 % av dyretallet i beitelaget/besetningen.

For planleggings- og tilretteleggingsprosjekter kan det gis tilskudd med inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag.

Kilde: Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Maksimalsatser for tilskudd er fastsatt ut fra at investeringene skal ha et næringsmessig formål som gir grunnlag for å legge inn egen finansiering og/eller eget arbeid i tiltaket.

Kommunen vurderer og fastsetter tilskuddsandel i hver enkelt sak, innenfor rammene som er gitt i forskriftens § 3. Ut fra godkjent kostnadsoverslag og tilskuddsandel fastsettes et maksimalt tilskuddsbeløp som spesifiseres i vedtaksbrevet.

Kommunen skal fastsette nærmere retningslinjer for tilskuddsandel til ulike typer tiltak ut fra hva som vurderes som mest formålstjenlige tiltak ut fra regionale og lokale forhold. Se nærmere om retningslinjer i del A.

§ 4. Søknad og utbetaling

§ 4

Søknad på skjema fastsatt av Landbruksdirektoratet skal sendes kommunen der tiltaket skal gjennomføres. Kommunen fastsetter søknadsfrist.

Kommunen utbetaler innvilget tilskudd etterskuddsvis når tiltaket er gjennomført. Dersom kostnadene til gjennomføring av investeringstiltaket og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjektet blir lavere enn godkjent kostnadsoverslag, reduseres tilskuddet tilsvarende.

Det kan foretas utbetalinger på bakgrunn av godkjent dokumentasjon etter hvert som deler av tiltaket eller prosjektet utføres. Minst 25 % av tilskuddet skal holdes tilbake inntil arbeidet er fullført og sluttregnskapet er godkjent.

Kilde: Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Søknad skal omfatte kostnadsoverslag og finansieringsplan. Kostnadsoverslag for faste installasjoner vil normalt omfatte materialkostnader og arbeidskostnader (eget og leid arbeid). Når det gjelder elektronisk overvåkingsutstyr vil godkjent kostnadsoverslag i de fleste tilfelle tilsvare innkjøpspris. For planleggings- og tilretteleggingsprosjekter kan kostnadsoverslaget også omfatte andre kostnader som for eksempel lønnsutgifter og kjøp av tjenester.

Dersom tilskuddsmottaker ikke har fradragsrett for inngående merverdiavgift, kan merverdiavgift inngå i kostnadsoverslaget og i grunnlaget for beregning av tilskudd. Det er lagt inn sjekkpunkter i Agros for å bidra til at dette blir riktig i søknadene.

Forskuddsutbetaling kan skje med inntil 75 % av tilskuddsbeløpet på grunnlag av godkjent dokumentasjon for påløpte kostnader. Dokumentasjon vil normalt være kopi av betalt faktura for innkjøp av materialer/utstyr eller kopi av betalt faktura fra entreprenør eller annen oppdragstaker. Eget arbeid må dokumenteres med timelister.

Dersom kostnadene for gjennomføring av tiltaket blir høyere enn det som er lagt til grunn for vedtaket er utbetaling likevel begrenset til tildelt tilskudd. Dersom kostnadene blir lavere enn forutsatt reduseres tilskuddsbeløpet i henhold til tilskuddsandelen.

§ 5. Frist for gjennomføring av tiltak

§ 5

Frist for gjennomføring av investeringstiltaket og/eller planleggings- og tilretteleggingsprosjektet er 3 år fra tilskudd blir innvilget, med mindre kommunen har satt en kortere frist ved innvilgelsen av søknaden.

Kommunen kan etter søknad forlenge gjennomføringsfristen, men ikke ut over 5 år fra tilskuddet ble innvilget.

Kilde: Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Fristene som er gitt i § 5 gjelder gjennomføring av selve tiltaket. Dokumentasjon for fullført tiltak kan sendes inn etter fristen. I forbindelse med vedtak om tilskudd bør det settes en frist for innsending av dokumentasjon for fullført tiltak.

Fristen er en del av forutsetningen for tildeling av tilskuddet. Dersom fristen ikke overholdes kan kommunen kreve utbetalt forskudd på tilskudd tilbake, jfr. kommentarer til § 7.

§ 6. Opplysningsplikt og kontroll

§ 6

Søkere av tilskudd plikter å gi alle opplysninger som kommunen finner nødvendig for å kunne forvalte ordningen.

Kommunen kontrollerer at utbetalinger av tilskudd er riktig og har adgang til all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet. Det kan kreves at opplysningene bekreftes av revisor.

Kommunen kan foreta stedlig kontroll.

Kilde: Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Første ledd innebærer at alle søkere av tilskudd plikter å gi de opplysninger som kommunen finner nødvendig i forbindelse med forvaltning av ordningen. For lag og foreninger er det kontaktperson i henhold til enhetsregisteret som er å betrakte som ansvarlig søker.

I nødvendighetskriteriet ligger det at opplysningsplikten ikke er ubegrenset og at bare relevante opplysninger kan kreves. Typisk vil dette dreie seg om grunnlagsmateriale for å kunne fatte vedtak om tilskudd, samt dokumentasjon som muliggjør en effektiv kontroll av om tilskuddsutbetalingen er i overensstemmelse med forskriften.

Med hjemmel i annet ledd kan kommunen også kontrollere foretakets bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddene. Kontrollen kan gjennomføres ved stedlig kontroll hos foretaket, jf. tredje ledd.

Når det gjelder kravet om revisorbekreftelse, er dette tatt med som en "kan-bestemmelse" i annet ledd annet punktum da det etter departementets vurdering ikke er behov for et generelt krav.

§ 6a. Departementets kontroll med tilskuddsordningen

§ 6a

Departementet skal føre kontroll med at kommunens forvaltning av tilskuddsordningen utføres på en forsvarlig måte, jf. Reglement for økonomistyring i staten.

Ved slik kontroll kan departementet foreta stedlig kontroll hos tilskuddsmottaker og innhente nødvendig dokumentasjon.

Kilde: Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

I ny § 6A heter det at departementet skal føre kontroll med at kommunens forvaltning av tilskuddsordningen utføres på en forsvarlig måte. Landbruksdirektoratet viser på dette punktet til Landbruksdirektoratets rundskriv 2018/41 Fylkesmannens kontroll av kommunenes forvaltning på landbruksområdet.

§ 7. Omgjøring og tilbakebetaling

§ 7

Vedtak om innvilget tilskudd kan omgjøres og utbetalt tilskudd kan kreves tilbakebetalt dersom det avdekkes forhold som er i strid med det som er forutsatt ved tildeling av tilskuddet. Dersom tilbakebetaling ikke skjer innen fristen som blir gitt, kan det kreves forsinkelsesrenter i tillegg, jf. **lov 17. desember 1976 nr. 100** om renter ved forsinket betaling m.m.

Kilde: Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Bestemmelsen gir hjemmel til å omgjøre vedtak om tilskudd dersom det avdekkes forhold som er i strid med det som er forutsatt ved tildeling av tilskuddet. Dette kan være når det uaktsomt eller forsettlig er gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknad eller rapportering, når tiltaket er gjennomført på en annen måte enn forutsatt, eller det på annen måte er bidratt til urettmessig utbetaling av tilskudd. Dersom frist for gjennomføring av tiltaket ikke blir overholdt kan dette også gi grunnlag for å omgjøre vedtak om tilskudd.

Dersom det ved en feil fra forvaltningens side er utbetalt for mye tilskudd er dette også i strid med forutsetningene for tilskuddet.

Når det er fattet vedtak om omgjøring kan kommunen fatte vedtak om at hele eller deler av allerede utbetalt tilskudd kreves tilbake i samsvar med bestemmelsene i § 8.

Det følger av forvaltningsrettslige prinsipper at ved feilutbetalinger i mottakers disfavør skal dette rettes opp ved tilleggsutbetaling.

§ 8. Innkreving av tilbakebetalingsbeløp mv.

§ 8

Differansen mellom utbetalt beløp og berettiget tilskudd som følge av vedtak om tilbakebetaling etter § 7, kan kreves tilbakebetalt tilskuddsmottaker eller motregnes i senere tilskuddsutbetalinger.

Krav fra offentlig myndighet som utspringer av regelverk for jordbruksvirksomhet kan motregnes i tilskuddsutbetalinger til tilskuddsmottaker.

Der tilskuddsmottaker ikke var i aktsom god tro om utbetalingen, kan renter kreves fra det tidspunkt tilbakebetalingskravet er kommet fram til foretaket. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av det urettmessige tilskuddet. Rentefoten skal settes lik den rentefot som til enhver tid er fastsatt av Finansdepartementet i medhold av § 3 i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Kilde: Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Når det er fattet vedtak om tilbakebetaling i henhold til § 7 kan dette skje enten ved innkreving eller motregning. Herunder kan det motregnes i senere tilskuddsutbetalinger av tilskudd til investeringer i beiteområder eller i utbetalinger av andre tilskudd.

Krav som springer ut av andre tilskuddsordninger kan også motregnes i utbetalinger av tilskudd til tiltak i beiteområder.

Krav overfor lag og foreninger kan ikke motregnes i tilskuddsutbetalinger til medlemmer. Tilsvarende kan ikke krav overfor medlemmer motregnes i tilskudd til lag eller forening.

Når kommunen har fattet vedtak om tilbakebetaling vil fagsystemene automatisk generere og sende ut faktura på kravet.

Krav om tilbakebetaling er gjenstand for foreldelse i henhold til foreldelsesloven. Foreldelsesfrist er normalt tre år, med de unntak som framgår av loven. Foreldelse regnes fra det tidspunktet vedtak om tilbakebetaling er fattet.

I siste ledd gis det bestemmelser om fastsettelse av renter på tilbakebetalingsbeløp. Dersom det kan godtgjøres at mottaker har vært i aktsom god tro kreves det ikke renter. For å fastsette fra hvilket tidspunkt renter skal løpe må kommunen vurdere hvorvidt det foreligger henholdsvis uaktsomhet, grov uaktsomhet eller forsett.

Dersom det blir aktuelt å kreve renter på tilbakebetalingsbeløp innenfor denne ordningen, tar kommunen kontakt med Landbruksdirektoratet for å avtale praktisk gjennomføring.

§ 9. Administrasjon, dispensasjon og klage

§ 9

Kommunen fatter vedtak om tilskudd, kontrollerer og utbetaler.

Kommunen kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i § 2 og § 3 i denne forskriften.

Kommunens vedtak kan påklages til Statsforvalteren etter lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker kapittel VI. Klagen skal sendes kommunen.

Kilde: Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Vedtak om tilskudd fattes av kommunen.

Kommunen må sørge for dokumentasjon for at tiltak er gjennomført, og herunder vurdere om det er nødvendig med befarings. Sluttutbetaling av tilskudd kan ikke foretas før tiltaket er bekreftet gjennomført.

Kommunen skal fastsette retningslinjer for ordningen, jf. rundskrivets del A og kommentarene til § 3 i del B. Kommunen må gjøre tilskuddet og eventuelle prioriteringer kjent for aktuelle søkere ved utlysning av midler.

Ved klage på vedtak vurderer kommunen om klagen skal tas til følge. Dersom kommunen opprettholder sitt vedtak sendes klagen til Statsforvalteren for avgjørelse.

§ 10. Ikrafttredelse

§ 10

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kilde: Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder (Lovdata)

Kommentarer til bestemmelsene

Ingen kommentarer

